

Άρειος Πάγος 1026/1975, Τμ. Β'

Πηγή: Ε.Ε.Δ. 35/76 σελ. 170, Δ.Ε.Ν. 32/76 σελ. 108

Περίληψη: Δεν υφίσταται εργατικόν ατύχημα κατά την έννοιαν του άρθρου 1 νόμου 551 όταν τούτο επέρχεται εκ προθέσεως του παθόντος διά πράξεως στρεφομένης κατά του εαυτού του. - Πνιγμός μισθωτού ναυτικού συνεπεία της ρίψεώς του εις την θάλασσαν, εξ αφορμής ευλόγων παρατηρήσεων προισταμένων του. - Δεν συνιστά εργατικόν ατύχημα.

Απόφαση Δικαστηρίου

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος κ. ΣΠ. ΓΑΓΓΟΣ

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης κ. Π. ΒΟΥΓΑΣ

Δικηγόροι οι κ.κ. Γ. Παυλάκης, Δημ. Μαρκιανός

Της υπό του άρθρου 1 του διά του β.δ. 24 Ιουλίου/25 Αυγούστου 1920 κωδικοποιηθέντος ν. 551/1915, ούτινος αι διατάξεις, ως τροποποιήθησαν, διτηρήθησαν εν ισχύϊ και μετά την έναρξιν της ισχύος του Αστικού Κώδικος, συμφώνως τω άρθρω 38 εδαφ. α' του εισαγωγικού αυτού νόμου παρεχομένου εις τον εργάτην ή υπάλληλον ή εν περιπτώσει θανάτου του εις τα υπό του άρθρου 6 αυτού οριζόμενα πρόσωπα δικαιώματος αποζημιώσεως εν περιπτώσει ατυχήματος εκ βαιού συμβάντος, επερχομένου εις αυτόν εν τη εκτελέσει της εργασίας του ή εξ αφορμής αυτής, εξαιρείται κατά ρητήν επιταγήν του αυτού άρθρου, η περίπτωσης, καθ' ην ο παθών προεκάλεσε εκ προθέσεως το επελθόν ατύχημα. Θεωρείται δε ότι ο παθών προεκάλεσεν εκ προθέσεως το ατύχημα, όταν ενεργή πράξιν στρεφομένην αμέσως καθ' εαυτού, ήτις έσχεν ως αποτέλεσμα την πλήρη ή μερικήν, διαρκή ή πρόσκαιρον ανικανότητα προς εργασίαν ή τον θάνατον αυτού, εκτός αν την το αποτέλεσμα τούτο σχούσαν πράξιν του ενήργησεν ο παθών τελών εν κασταστάσει, αφαιρούση την ικανότητα προς καταλογισμόν αυτώ της πράξεώς του ταύτης, προκληθείσης εξ αιφνιδίου εξωτερικού γεγονότος, επομένως και εκ προκυψασών εξαιρετικώς δυσμενών συνθηκών κατά την εκτέλεσιν της εργασίας ή εξ αφορμής αυτής.

Εν προκειμένω το δικάσαν Εφετείον, ως προκύπτει εκ της προσβαλλομένης αποφάσεώς του, εδέχθη, κατ' ανέλεγκτον εκτίμησιν των προσκομισθεισών αυτώ αποδείξεων, ότι ο υιός και αδελφός των εναγουσών και ήδη αναιρεσειουσών από της κατά την 9 Απριλίου 1971 ναυτολογησεώς του ως λιπαντού επί του υπό ελληνικήν σημαίαν φορτηγού πλοίου των εναγομένων και ήδη αναιρεσιβλήτων εταιριών "****", δεν επειθάρχει εις τους αξιωματικούς και λοιπούς εν τω πλοίω προϊσταμένους του και προσήρχετο πάντοτε με καθυστέρησιν προς ανάληψιν της εν αυτώ υπηρεσίας του, την δε 24 Απριλίου 1971, ότε παρετηρήθη υπό του προϊσταμένου του μηχανικού του πλοίου διά την και κατά την ημέραν ταύτην προσέλευσίν του προς ανάληψιν υπηρεσίας και πάλιν με καθυστέρησιν, εξύβρισε τούτον, ως επίσης ότι παρετηρήθη ούτος υπό του πλοιάρχου διά διαπιστωθείσαν συνέργειάν του εις την υφ' ετέρου μέλους του πληρώματος εξαγωγήν λάθρα εις την ξηράν μέρους εκ του φορτίου του πλοίου. Ότι ούτος, παρά το εύλογον των γενομένων αυτώ παρατηρήσεων τούτων, επί σκοπώ να υποχρεώση τον πλοίαρχον εις ανακοπήν του πλου του πλοίου προς διάσωσίν του και δημιουργίας θορύβου περί το όνομά του και εκδικηθή ούτω τούτον, ως και τον μηχανικόν του πλοίου διά τας προς αυτόν παρατηρήσεις των, επιτυχάνων άμα όπως μη τον παρατηρούν εφεξής, απεφάσισε, τελών εν ηρέμω ψυχική καταστάσει, να ριφθή εκ του πλοίου εις την θάλασσαν, υφ' ην ήρεμον ψυχικήν κατάστασιν και επραγματοποίησε την 4 Μαΐου 1971 την απόφασίν του ταύτην, την οποίαν, ολίγον πρότερον, ανεκοίνωσεν εις δύο συναδέλφους του, ους και προέτρεψε να τον μιμηθούν, οίτινες όμως ηρνήθησαν τούτο, συμβουλεύσαντες αυτόν να μη προβή εις μίαν τοιαύτην πράξιν. Ότι παρά την άμεσον, άμα τη πτώσει του εις την θάλασσαν, ανακοπήν του πλου του πλοίου και τας καταβληθείσας υπερανθρώπους προσπαθείας απάντων των μελών του πληρώματος προς διάσωσίν του διά της συνεχούς ρίψεως σωσιβίων και καθαιρέσεως σωσιβίου λέμβου, δεν κατέστη δυνατή η διάσωσίς του, με αποτέλεσμα να εύρη ούτος τον εκ πνιγμού θάνατον. Υπό τα γενόμενα δεκτά πραγματικά περιστατικά ταύτα δεν παρέχεται εκ του νόμου 551 δικαίωμα αποζημιώσεως των αναιρεσειουσών διά τον θάνατον του υιού και αδελφού αυτών, αφού ούτος ερρίφη εις την θάλασσαν εκουσίως, τελέσας πράξιν στρεφομένην καθ' εαυτού, χωρίς να τελή εν καταστάσει, αφαιρούση την ικανότητα προς καταλογισμόν αυτώ της πράξεώς του ταύτης, και δη χωρίς να έχη δημιουργηθή αιφνιδίον τι γεγονός ή συνθήκαι εξαιρετικώς δυσμενείς ικαναί να προκαλέσουν το ανωτέρω αποτέλεσμα. Κατ' ακολουθίαν, ούτως αποφηνάμενον και το Εφετείον και απορρίψαν την έφεσιν των αναιρεσειουσών κατά της πρωτοδίκου αποφάσεως, ήτις, ομοίως αποφηνάμενη, απέρριψε την αγωγήν αυτών, διώκουσαν την εκ του νόμου 551 αποζημίωσιν, ορθώς υπήγαγε τα ως άνω υπ' αυτού γενόμενα δεκτά πραγματικά περιστατικά εις τας διατάξεις του άρθρου 1 αυτού, ως ουδόλως παρεβίασε, διά να καταλήξη δε εις το πόρισμα τούτο επαρκείς και μη περιεχούσας

αντίφασίν τινα αιτιολογίας διέλαβεν εν τη αποφάσει του και επομένως οι αντίθετοι εκ του άρθρου 559 αριθ. 1 και 19 Κώδ. Πολ. Δικ. λόγοι αναιρέσεως είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι(*)).

(*) Επικυρώ την υπ' αριθ. 2345/1971 απόφασιν του Εφετείου Αθηνών.

Σχόλιο: Δεν υφίσταται κατά την έννοιαν της διατάξεως του άρθρου 1 ν. 551/1914 εργατικών ατύχημα, παρέχον δικαίωμα αποζημιώσεως εις τον παθόντα ή εν περιπτώσει θανάτου αυτού εις τα εν άρθρω 6 οριζόμενα πρόσωπα, οσάκις ο παθών προεκάλεσε τούτο εκ προθέσεως διά της ενεργείας πράξεως στρεφομένης αμέσως κατά του εαυτού του. Εις την περίπτωση ταύτην εκρίθη ότι δεν υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ εργασίας και ατυχήματος, εκτός εάν λόγω των εκτάκτων ή εξαιρετικών συνθηκών εργασίας εδημιουργήθησαν αι αναγκαίοι προϋποθέσεις, αίτινες αίρουν τον καταλογισμόν εις τον παθόντα της κατά του εαυτού του στρεφομένης ενεργείας (Α.Π. 232/1972, ΕΕΔ 31. 784, Α.Π. 153/1968, ΕΕΔ 27, 598, Α.Π. 727/1964, ΕΕΔ 21, 86, Εφετ. Αθην. 1054/1975, ΕΕΔ 34, 934).

Εις την περίπτωση της κατωτέρω αρεοπαγίτικης αποφάσεως επρόκειτο περί μισθωτού (ναυτικού), ριφθέντος επίτηδες εις την θάλασσαν κατά την διάρκειαν του πλου, εξ αφορμής ευλογων παρατηρήσεων του προϊσταμένου του, και προς τον σκοπόν, ως εδέχθη το Εφετείον, να υποχρεώση τον πλοίαρχον εις ανακοπήν του πλου του πλοίου προς διάσωσίν του και να εκδικηθή ούτω αυτόν διά τας παρατηρήσεις, αλλά και διά να τον εξαναγκάση όπως αποφεύγη του λοιπού τοιαύτας παρατηρήσεις διά πράξεις απειθαρχίας.

Υπό αυτά τα πραγματικά δεδομένα, ο επελθών παρά τας προσπάθειάς του πληρώματος προς διάσωσίν του, πνιγμός του εκ προθέσεως και εν ηρέμω ψυχική καταστάσει ριφθέντος εις την θάλασσαν, ορθώς εκρίθη, κατ' επικύρωσιν της εφετειακής αποφάσεως, ότι δεν συνιστά ατύχημα υπό την έννοιαν της ανωτέρω διατάξεως (ομοίως Εφετ. Αθηνών 1054/1975, ΕΕΔ 34, 934).